

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 603

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 9 decembrie 1999

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE			
187.	— Lege privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică	1-5	
412.	— Decret pentru promulgarea Legii privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică	6	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 203 din 29 noiembrie 1999 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. f) din Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică	6-11	Decizia nr. 149 din 7 octombrie 1999 referitoare la sesizarea privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	11-12
		Decizia nr. 171 din 2 noiembrie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru și a Ordonanței Guvernului nr. 12/1998 privind taxele de timbru pentru activitatea notarială	13-15

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Puterea comunistă instaurată în România începând cu data de 6 martie 1945 a exercitat, în special prin organele securității statului, ca poliție politică, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, în condițiile prezentei legi.

Art. 1. — (1) Orice cetățean român sau cetățean străin care după 1945 a avut cetățenie română are dreptul de acces la propriul dosar întocmit de organele securității, ca poliție politică. Acest drept se exercită la cerere și constă în studierea nemijlocită a dosarului, eliberarea de copii de

pe actele dosarului și de pe înscrisurile doveditoare despre cuprinsul dosarului.

(2) Totodată persoana, subiect al unui dosar din care rezultă că a fost urmărită de organele securității statului, are dreptul, la cerere, să afle identitatea agenților de securitate și a colaboratorilor, care au contribuit cu informații la completarea acestui dosar.

(3) De drepturile prevăzute la alin. (1) și (2) beneficiază soțul supraviețuitor și rudele până la gradul al doilea inclusiv ale persoanei decedate, în afară de cazul în care aceasta a dispus altfel.

(4) Exercițarea drepturilor prevăzute la alin. (1)—(3) se face personal sau prin reprezentant cu procură specială și autentică.

Art. 2. — Pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții:

a) Președintele României;
b) deputat sau senator;
c) membru al Guvernului, secretar de stat, subsecretar de stat, secretar general, secretar general adjunct din Guvern și din ministere, director în minister și asimilați ai acestor funcții;

d) secretarii generali și secretarii generali adjuncți ai Camerelor Parlamentului, directorii departamentelor celor două Camere, consilierii prezidențiali și de stat;

e) prefect, subprefect, secretar general și director în prefectură, secretar general al consiliului județean și al Consiliului General al Municipiului București, primar, vice-primar, consilier județean, consilier în Consiliul General al Municipiului București, șefii serviciilor descentralizate în județe;

f) directorul și adjuncții săi la Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază și Serviciul de Telecomunicații Speciale;

g) inspector general al poliției, inspector general adjunct, director general, director, șef de serviciu și șef de birou la nivel central și județean, precum și ceilalți ofițeri și sub-ofițeri angajați ai Ministerului de Interne;

h) persoanele cu funcții de conducere, la nivel național și județean, în Garda financiară și în organele vamale;

i) judecătorii și magistrații-asistenți de la Curtea Supremă de Justiție și de la Curtea Constituțională, procurorii de la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, judecătorii, procurorii și prim-grefierii de la instanțele și parchetele civile și militare, avocații și notarii publici;

j) personalul diplomatic și consular, cu excepția celor care îndeplinesc funcții tehnice sau administrative;

k) președintele, vicepreședinții, judecătorii, consilierii de conturi, procurorii financiari și prim-grefierul Curții de Conturi;

l) președinte și președinte de secție la Consiliul Legislativ, membrii Consiliului Legislativ, persoane cu funcții de conducere din Fondul Proprietății de Stat, președinții și membrii Consiliului Concurenței, ai Comisiei Naționale de Valori Mobiliare, ai Comisiei Naționale pentru Statistică și ai Oficiului Național de Cadastru, Geodezie și Cartografie;

m) avocatul poporului și adjuncții acestuia;

n) membru în Consiliul Național al Audiovizualului;

o) membru în consiliile de administrație ale societăților publice de radio și de televiziune, patron, director, redactor-șef, redactor în serviciile publice sau private de televiziune, radio sau presă scrisă, analiști politici și asimilații acestora, după caz;

p) guvernatorul Băncii Naționale a României, președinte, vicepreședinte de bancă și membrii consiliului de administrație din sectorul bancar;

q) membru, membru corespondent, membru de onoare sau secretar al Academiei Române;

r) rectorul, prorectorii, secretarul științific al senatului universitar și decanii din instituțiile de învățământ superior de stat și private;

s) inspector general sau adjunct, inspector de specialitate al inspectoratului școlar județean, director de liceu ori de grup școlar, precum și director în instituțiile de cultură, la nivel național, județean și municipal;

t) președinte, vicepreședinte, secretar general și ceilalți membri ai organelor de conducere statutare ale partidelor politice, la nivel național și județean, sau ai unei organizații neguvernamentale și asimilații acestor funcții;

u) personalul militar și civil cu funcții de conducere din Ministerul Apărării Naționale și din statele majore ale categoriilor de forțe ale armatei, precum și comandanții de unități sau echivalente;

v) ierarhii și șefii cultelor religioase recunoscute de lege, până la nivel de preot inclusiv, precum și asimilații lor de la parohiile din țară și din străinătate;

w) președinte, vicepreședinte și secretar general de organizații patronale și sindicale reprezentative la nivel național și asimilații acestor funcții, precum și ceilalți membri ai conducerilor executive respective;

x) director al direcției de poștă și telecomunicații, șefi de serviciu de poștă și de telecomunicații, șefi de centrală telefonică;

y) persoanele cu funcție de conducere din direcțiile sanitare județene, din direcțiile județene de sănătate publică și a municipiului București, din Colegiul Medicilor din România, din casele de asigurări de sănătate, directorii de spitale, precum și medicii psihiatri, anatomo-patologii și medicii legiști;

z) persoanele cu funcții de conducere, inclusiv membru al consiliului de administrație în regii autonome, companii naționale și societăți comerciale având ca obiect activități de interes public sau strategic, precum și membrii conducerii fundațiilor, asociațiilor și filialelor care activează pe teritoriul României, inclusiv fondatorii acestora;

aa) persoanele care dețin titlul de revoluționar sau de luptător cu merite deosebite în Revoluția din decembrie 1989.

Art. 3. — (1) Persoanele care candidează spre a fi alese sau numite în una dintre demnitățile sau funcțiile prevăzute la art. 2 sunt obligate să facă o declarație autentică, pe propria răspundere, potrivit legii penale, privind apartenența sau neapartenanța ca agent sau colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică. Înainte de alegere sau de numire verificarea se face din oficiu, pentru persoanele care candidează pentru a fi alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 2 lit. a)—c); de asemenea, verificarea este obligatorie și pentru persoanele care au fost alese sau numite în respectivele demnități ori funcții publice, inclusiv pentru cele aflate în exercițiul respectivelor demnități sau funcții la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul în care aceasta nu s-a făcut în timpul candidaturii.

(2) Declarația prevăzută la alin. (1) se va depune o dată cu cererea de numire sau cu declarația de acceptare a candidaturii.

(3) Verificările se sistează dacă persoana care exercită una dintre demnitățile sau funcțiile enumerate la art. 2 demisionează sau, după caz, renunță la candidatură ori la numire în termen de 15 zile de la data comunicării sau solicitării acestor verificări.

(4) Pentru candidații verificarea se face, în mod obligatoriu, în ordinea prezentei pe listă. Rezultatele verificării vor fi publicate imediat în Monitorul Oficial al României și vor fi puse la dispoziție mijloacelor de informare în masă.

(5) În vederea verificării, Biroul Electoral Central sau local, după caz, va comunica în termen de 24 de ore listele cuprinzând candidații Colegiului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, care va transmite rezultatul în termen de 7 zile.

Art. 4. — (1) Verificările solicitate se vor face respectându-se următoarea ordine de prioritate:

a) persoanele candidate în alegeri, în ordinea prevăzută la art. 2;

b) persoanele care urmează să fie numite în una dintre funcțiile și demnitățile prevăzute la art. 2, la nivel național;

c) persoanele care urmează să fie numite în una dintre funcțiile și demnitățile prevăzute la art. 2, la nivel local.

(2) Ținând seamă de prioritățile enumerate mai sus, prin regulamentul propriu de funcționare Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității va da o ordine de prioritate pentru toate funcțiile și demnitățile prevăzute la art. 2.

Art. 5. — (1) Prin *poliție politică* se înțelege toate acele structuri ale securității, create pentru instaurarea și menținerea puterii totalitar-comuniste, precum și pentru suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(2) Este *agent al organelor de securitate, ca poliție politică*, în sensul prezentei legi, orice persoană care a îndeplinit calitatea de lucrător operativ, inclusiv acoperit, al organelor de securitate în perioada 1945—1989.

(3) Este *colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică*, în sensul prezentei legi, persoana care:

a) a fost retribuită sau recompensată în alt mod pentru activitatea desfășurată în această calitate;

b) a fost deținător de locuință conspirativă sau de casă de întâlnire;

c) a fost rezident al securității, în sensul prezentei legi;

d) orice altă persoană care a dat informații securității, prin care s-a adus atingere, nemijlocit sau prin alte organe, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Informațiile cuprinse în declarațiile date în timpul anchetei de către persoana reținută sau arestată pentru motive politice privind cauza pentru care a fost cercetată, judecată și condamnată nu fac obiectul acestei prevederi.

(4) Se consideră *colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică*, și persoana care a transmis sau a înlesnit transmiterea de informații, note, rapoarte sau alte acte, prin care se denunțau activitatea sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist, de natură să aducă atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Sunt asimilați colaboratorilor prevăzuți la alin. (3) persoanele care au avut competențe decizionale, juridice ori politice sau care prin abuz de putere politică au luat decizii la nivel central sau local, cu privire la activitatea securității sau cu privire la activitatea altor structuri de represiune ale regimului totalitar comunist.

(6) Implicarea în activitatea de poliție politică a persoanelor prevăzute la art. 2 se stabilește pe baza datelor, probelor și indiciilor existente în dosarele care fac obiectul cercetării, precum și prin orice înscrisuri prezentate de orice persoană interesată în cazul lipsei, alterării sau descompleteării dosarului.

Art. 6. — Dispozițiile art. 45 alin. 2 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, precum și ale art. 20 alin. 2 și ale

art. 22 cu referire la anexa nr. 6 din Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996 nu sunt aplicabile dosarelor la care se referă art. 1 și datelor solicitate în temeiul art. 2 din prezenta lege, care nu pot fi considerate că privesc siguranța națională a României.

Art. 7. — (1) Pentru aplicarea prevederilor prezentei legi se înființează Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca poliție politică, cu sediul în municipiul București, denumit în continuare *Consiliu*.

(2) Consiliul este un organism autonom cu personalitate juridică, supus controlului Parlamentului. Anual sau la cererea Parlamentului, Consiliul prezintă rapoarte.

Art. 8. — (1) Consiliul este condus de un colegiu compus din 11 membri.

(2) Membrii Colegiului Consiliului sunt numiți de Parlament, la propunerea grupurilor parlamentare, potrivit configurației politice a celor două Camere, pe baza raportului comun, întocmit de comisiile juridice ale Camerei Deputaților și Senatului, în ședință comună, pentru un mandat de 6 ani. Mandatul poate fi reînnoit o singură dată.

(3) Propunerile nominale pentru Colegiul Consiliului se depun la Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului de către liderii grupurilor parlamentare, în limita numărului de locuri stabilit potrivit alin. (1) și (2), în cel mult 10 zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentei legi, care le trimite comisiilor juridice. Propunerile vor fi însoțite de: curriculum vitae, copiile fidele de pe fișele cuprinzând antecedentele penale, declarațiile pe propria răspundere ale candidaților, în sensul că nu se încadrează în prevederile art. 5 alin. (2)—(5), respectiv că nu au aparținut și nu au colaborat cu organele de securitate.

(4) Comisiile juridice ale Camerei Deputaților și Senatului vor audia în ședință comună și vor verifica îndeplinirea condițiilor impuse candidaților prin prezenta lege; candidaturile vor fi avizate individual. Raportul comun cuprinzând rezultatul audierilor se înaintează Birourilor permanente ale celor două Camere în termen de 10 zile calendaristice de la primirea listelor cuprinzând candidații.

(5) Candidații care nu îndeplinesc condițiile prevăzute în prezenta lege vor fi înlocuiți, la cererea comisiilor juridice ale celor două Camere, de către grupurile parlamentare care i-au propus. Noile propuneri se înaintează în termen de 5 zile de la comunicarea făcută de birourile permanente ale celor două Camere către grupurile parlamentare. Locurile rămase vacante ca urmare a nedepunerii propunerilor de candidați de către grupurile parlamentare în termenul de 5 zile se redistribuie între restul grupurilor parlamentare, potrivit configurației prevăzute la alin. (2).

(6) Camera Deputaților și Senatul, întrunit în ședință comună, pe baza raportului comun al comisiilor juridice, se pronunță prin vot asupra listei cuprinzând candidații pentru Colegiul Consiliului, în cel mult 10 zile calendaristice de la data depunerii raportului comisiilor juridice. Votul se exprimă prin apel nominal.

(7) Colegiul Consiliului își alege dintre membrii săi un președinte, un vicepreședinte și un secretar în termen de 5 zile de la constituirea sa. Colegiul Consiliului lucrează în prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor și adoptă decizii cu majoritatea voturilor membrilor prezenți. Dezbaterile Colegiului Consiliului nu sunt publice.

(8) Din Consiliu și din Colegiul Consiliului nu pot face parte agenții sau colaboratorii organelor de securitate, astfel cum sunt definiți în prezenta lege, cei ai altor servicii secrete străine, ai altor structuri informative interne și străine și ai altor organizații ce au desfășurat și desfășoară

activități care contravin drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. De asemenea, nu pot face parte persoanele care au suferit condamnări pentru infracțiuni de drept comun, chiar dacă au fost amnistiate sau reabilite. Calitatea de membru al Colegiului Consiliului nu poate fi acordată persoanelor care au făcut sau fac parte din partide politice.

(9) Consiliul funcționează în temeiul unui regulament elaborat de Colegiul Consiliului în termen de 30 de zile de la data constituirii sale, adoptat prin hotărâre a Parlamentului în termen de 15 zile de la sesizare, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(10) La investirea în funcție membrii Colegiului Consiliului depun următorul jurământ în fața Parlamentului: „Jur să respect Constituția și legile țării, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să-mi îndeplinesc cu conștiințiozitate, onoare și fără părtinire îndatoririle ce-mi revin în calitate de membru al Colegiului Consiliului. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

Art. 9. — (1) În cazul în care, ulterior alegerii Consiliului, se constată că unul dintre membrii acestuia nu îndeplinește condițiile prevăzute în prezenta lege, se procedează la revocarea mandatului și la o nouă alegere. Verificarea îndeplinirii condițiilor se face, la cererea oricărei persoane, de către Curtea Supremă de Justiție.

(2) Revocarea se pronunță de Curtea Supremă de Justiție, în complet de 3 judecători, cu citarea părților. Decizia pronunțată poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile de la pronunțare. Recursul se judecă în complet de 7 judecători, cu citarea părților. În ambele faze Curtea Supremă de Justiție soluționează aceste cauze, cu celeritate.

Art. 10. — (1) Consiliul își elaborează proiectul bugetului propriu de venituri și cheltuieli, pe care îl înaintează Guvernului în vederea includerii lui în bugetul de stat.

(2) Președintele Colegiului Consiliului este ordonator principal de credite.

Art. 11. — (1) Consiliul este organizat la nivel național și funcționează într-o structură unică.

(2) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi Consiliul General al Municipiului București va asigura spațiile corespunzătoare pentru desfășurarea activității Consiliului.

Art. 12. — Pentru realizarea dreptului de acces la propriul dosar persoana îndreptățită conform art. 1 se adresează Consiliului printr-o cerere scrisă. Consiliul va răspunde solicitării în termen de 30 de zile.

Art. 13. — (1) Persoanele îndreptățite pot solicita Consiliului, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1), în condițiile prezentei legi, următoarele:

a) consultarea dosarelor sau a oricăror materiale întocmite până la data de 22 decembrie 1989 de organele de securitate;

b) eliberarea unor copii de pe înscrisurile aflate în aceste dosare ori alte materiale;

c) eliberarea unor adevăruri privind apartenența sau neapartenența, colaborarea ori necolaborarea cu organele de securitate.

(2) Nu se eliberează copii de pe acele înscrisuri ale dosarului, al căror conținut poate afecta major o terță persoană, decât în următoarele condiții:

a) cu acordul scris al persoanei ce poate fi afectată major sau al moștenitorilor legali;

b) asigurând o copie care nu cuprinde pasajele private la o terță persoană ce poate fi afectată major.

Art. 14. — (1) Conținutul adevărilor eliberate potrivit art. 13 alin. (1) lit. c) poate fi contestat la Colegiul Consiliului în termen de 30 de zile de la comunicare.

(2) Contestația va fi soluționată de Colegiul Consiliului în termen de 60 de zile de la înregistrare.

(3) Decizia Colegiului Consiliului poate fi atacată, în termen de 30 de zile de la comunicare, la curtea de apel în competența căreia își are domiciliul contestatarul.

Art. 15. — (1) Dreptul de acces la informațiile de interes public prevăzute la art. 2 se exercită de către persoana fizică sau persoana juridică îndreptățită, printr-o cerere adresată Consiliului.

(2) Prin această cerere se poate solicita eliberarea unui act din care să rezulte dacă a avut sau nu a avut calitatea de agent sau de colaborator al organelor de securitate, privitor la persoanele care ocupă sau sunt propuse să fie numite în funcțiile enumerate la art. 2.

(3) Verificările pot fi declanșate și la cererea persoanelor care ocupă funcțiile prevăzute la art. 2, pentru propriul dosar.

(4) Pe baza cererilor primite potrivit alin. (1) Consiliul verifică probele deținute, indiferent de forma lor, și înștiințează de îndată persoana, în vederea exercitării drepturilor prevăzute la art. 3.

(5) Calitatea de agent sau de colaborator al organelor de securitate se stabilește de către Consiliu prin probele aflate în evidențele organelor de securitate, coroborate cu probe cum ar fi: angajamentul scris și semnat de cel în cauză, rapoarte, sinteze informative, înscrisuri olografe și dovezi, indiferent de suportul pe care s-ar afla, din arhivele securității.

(6) În termen de 30 de zile de la data primirii cererilor Consiliul citează, în vederea audierii, persoana care a solicitat, precum și persoana cu privire la care s-au solicitat verificări, potrivit procedurii stabilite prin regulament. Declanșarea și finalizarea verificărilor solicitate se pot face și în lipsa persoanelor legal citate.

(7) După finalizarea verificărilor, care nu pot dura mai mult de 60 de zile de la data primirii cererii, Consiliul comunică în scris solicitantului dacă persoana cu privire la care s-a cerut verificarea a fost sau nu a fost agent ori colaborator al organelor securității, în sensul prezentei legi.

Art. 16. — (1) Împotriva comunicării eliberate potrivit art. 15 alin. (4) solicitantul sau persoana cu privire la care s-a cerut verificarea se poate adresa Colegiului Consiliului printr-o contestație, în termen de 15 zile de la data primirii comunicării. Colegiul Consiliului reexaminează documentația care a stat la baza comunicării și în termen de 30 de zile de la data depunerii contestației adoptă o decizie care se comunică în termen de 10 zile atât solicitantului, cât și persoanei cu privire la care s-au efectuat verificări, indiferent de autorul contestației. Decizia Colegiului Consiliului poate fi atacată în termen de 30 zile de la data comunicării la curtea de apel, secția civilă, în competența căreia își are domiciliul contestatarul.

(2) Curtea de apel judecă în ședință secretă în complet de 3 judecători. Participarea procurorului este obligatorie. Hotărârea este definitivă și irevocabilă. Actele și lucrările dosarelor au regim secret.

(3) În vederea adoptării deciziei Colegiul Consiliului audiază persoana cu privire la care s-au cerut verificări și utilizează documentația depusă de aceasta sau de solicitant. Documentația inițială poate fi completată. Persoana față de care se efectuează verificări are dreptul să

consulte documentele care au stat la baza comunicării contestate. Lipsa persoanei legal citate nu împiedică adoptarea unei decizii.

Art. 17. — (1) Consiliul asigură publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, a comunicărilor rămase definitive prin necontestare sau rămase definitive prin hotărâre a curții de apel.

(2) Consiliul asigură publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, a datelor de identitate, inclusiv numele conspirative și funcțiile deținute de ofițerii și subofițerii de securitate, activi sau acoperiți, implicați în activități de poliție politică.

(3) Consiliul dă publicității informațiile și documentele care atestă implicarea organelor de securitate și a altor structuri politice și represive ale regimului totalitar comunist în săvârșirea unor infracțiuni grave contra vieții, integrității fizice sau psihice și libertății persoanelor, precum și a unor acte de trădare a intereselor naționale.

(4) Prevederile alin. (2) sunt aplicabile în mod corespunzător și cu privire la persoanele prevăzute la art. 5 alin. (5).

Art. 18. — În cazurile neelucidate, de decese sau de dispariții despre care există indicii că s-au produs în legătură cu activitatea organelor de securitate, Consiliul oferă informații din proprie inițiativă sau pe baza unei cereri scrise din partea moștenitorilor prezumtivi ai celor declarați dispăruți sau a succesorilor celor decedați.

Art. 19. — În scopul stabilirii adevărului istoric Colegiul Consiliului pune la dispoziție cercetătorilor acreditați în acest sens de Consiliu documente și informații complete cu privire la structura, metodele și activitățile organelor de securitate, în condițiile legii și ale regulamentului Consiliului.

Art. 20. — (1) Colegiul Consiliului primește în gestiune toate documentele privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege, deținute de organele de securitate, cu excepția celor care privesc siguranța națională, potrivit legii.

(2) Documentele prevăzute la alin. (1), precum și orice copii de pe acestea până la preluare se păstrează și se studiază la sediile deținătorilor de la data intrării în vigoare a prezentei legi, membrii Colegiului având acces neîngrădit.

(3) Serviciul Român de Informații, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării Naționale, Arhivele Naționale și orice alte instituții publice sau private, precum și persoanele fizice, care dețin asemenea documente, sunt obligate să asigure acest drept de acces și să le predea la cererea Colegiului Consiliului.

(4) Drepturile și obligațiile prevăzute la alin. (1)–(3) se referă și la înregistrările audio și video, dischete, fotografiile, filme și microfilme.

(5) Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la alineatele precedente atrage, după caz, răspunderea penală, administra-

tivă, civilă sau disciplinară a conducătorilor organelor, instituțiilor și persoanelor fizice respective, după caz.

(6) Stabilirea în concret a dosarelor care privesc siguranța națională, prevăzute la alin. (1), se va face de comun acord de Consiliu, împreună cu conducerea Serviciului Român de Informații. În caz de divergență, hotărârea va fi adoptată de Consiliul Superior de Apărare a Țării.

Art. 21. — Sediul Consiliului, precum și sediul propriei sale arhive beneficiază de pază permanentă cu titlu gratuit, asigurată de Comandamentul Trupelor de Jandarmi.

Art. 22. — Consiliul își desfășoară activitatea pe o perioadă de 6 ani, cu posibilitatea prelungirii acesteia, prin hotărâre a Parlamentului.

Art. 23. — (1) La încetarea activității Consiliului fondul arhivistic și documentar constituit pe baza prezentei legi se predă spre conservare Arhivelor Naționale.

(2) De asemenea, se transferă Arhivelor Naționale sediile și dotările Consiliului.

Art. 24. — (1) Nerespectarea prevederilor prezentei legi de către alte persoane decât cele prevăzute la art. 20 atrage, de asemenea, răspunderea penală, civilă, administrativă sau disciplinară, după caz.

(2) Sustragerea, tăinuirea, falsificarea, contrafacerea, deteriorarea sau distrugerea dosarelor, registrelor și a oricăror documente ale securității se pedepesc potrivit legii penale, maximul pedepsei majorându-se cu 2 ani.

(3) Eliberarea de adevărinite, documente sau copii de pe acestea din dosare sau informații despre acestea, în alte condiții decât cele prevăzute în prezenta lege, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(4) Darea spre publicitate a unor date sau informații din dosare, necorespunzătoare adevărului, de natură să lezeze viața, demnitatea, onoarea sau reputația unei persoane constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani.

(5) Prezentarea denaturată a datelor din dosarul de securitate, în scopul discreditării sau al nedeconspirării, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea dreptului de a mai lucra în domeniul arhivelor.

Art. 25. — Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Ministerul Justiției și Ministerul Public au obligația de a pune la dispoziție comisiilor juridice ale Camerei Deputaților și Senatului materialele solicitate cu privire la persoana candidaților primului Colegiu al Consiliului, constituit potrivit prevederilor art. 8.

Art. 26. — Nici o altă prevedere legală privitoare la regimul documentelor nu poate fi interpretată astfel încât să împiedice aplicarea prevederilor prezentei legi.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat în ședința din 20 octombrie 1999, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
VASILE LUPU

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
ULM NICOLAE SPINEANU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind accesul la propriul dosar
și deconspirarea securității ca poliție politică**

În temeiul art. 77 alin. (1) și al art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică și se dispune publicarea în Monitorul Oficial al României.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
EMIL CONSTANTINESCU

București, 6 decembrie 1999.
Nr. 412.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E**CURTEA CONSTITUŢIONALĂ****D E C I Z I A Nr. 203
din 29 noiembrie 1999****referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. f)
din Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică**

În temeiul art. 144 lit. a) din Constituție și al art. 17 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, Curtea Supremă de Justiție a solicitat Curții Constituționale, la data de 2 noiembrie 1999, să se pronunțe asupra constituționalității Legii privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, lege adoptată de Camera Deputaților și de Senat în ședința din 20 octombrie 1999. Sesizarea Curții Constituționale s-a hotărât în conformitate cu dispozițiile art. 26 lit. d) din Legea Curții Supreme de Justiție nr. 56/1993, republicată, în ședința din 2 noiembrie 1999 a Secțiilor Unite ale Curții Supreme de Justiție, prin votul unanim al celor 47 de membri prezenți din totalul de 60 de membri ai Curții.

Sesizarea de neconstituționalitate constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 215A/1999.

În sesizare se arată că prevederile din legea criticată, prin care se restrânge sfera persoanelor despre care se pot cere informații privind calitatea de agent al securității, încalcă dispozițiile art. 31 alin. (1) din Constituție referitoare la neîngrădirea dreptului persoanei de a avea acces la

orice informație de interes public, având în vedere cele ce urmează:

În expunerea de motive a legii se prevede că cetățenii sunt îndreptățiți la accesul la propriul dosar și la deconspirarea securității, pentru că „puterea comunistă instaurată în România începând cu data de 6 martie 1945 a exercitat, în special, prin organele securității statului, ca poliție politică, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale“. Conform prevederilor alin. (1) al art. 1 din legea criticată „Orice cetățean român sau cetățean străin care după 1945 a avut cetățenie română are dreptul de acces la propriul dosar întocmit de organele securității, ca poliție politică. Acest drept se exercită la cerere și constă în studierea nemijlocită a dosarului, eliberarea de copii de pe actele dosarului și de pe înscrisurile doveditoare despre cuprinsul dosarului“, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, „[...] persoana, subiect al unui dosar din care rezultă că a fost urmărită de organele securității statului, are dreptul, la cerere, să afle identitatea agenților de securitate și a colaboratorilor, care au contribuit cu informații la completarea acestui dosar“. Prin urmare, se arată în continuarea sesizării Curții Supreme de Justiție, dispozițiile art. 1 din lege consacra

două drepturi, și anume: primul constă în dreptul de acces la propriul dosar întocmit de organele securității statului, ca poliție politică, iar cel de-al doilea se referă la dreptul persoanei ca, la cererea sa, să afle identitatea agenților de securitate și a colaboratorilor care au contribuit cu informații la completarea dosarului privind persoana care a fost subiect al urmăririi de către organele securității statului. Un al treilea drept este recunoscut prin dispozițiile art. 2, potrivit cărora: *„Pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese ori numite [...]”* în diferite demnități sau funcții. În continuarea acestui alineat sunt enumerate, de la lit. a) la lit. z), demnitățile sau funcțiile cărora le sunt aplicabile prevederile sale, începând cu Președintele României, deputații, senatorii și membrii Guvernului, fiind apoi cuprinse „demnității, funcții de conducere și de execuție din toate autoritățile publice, din administrația publică, autoritatea judecătorească, practic din toate segmentele societății, inclusiv organizații neguvernamentale, sindicate, asociații profesionale și altele asemănătoare”. Din această enumerare sunt însă omise funcțiile de lucrători operativi ai serviciilor de informații. Întrucât, conform legii supuse controlului de constituționalitate, referitor la serviciile secrete de informații interne și externe și la Serviciul de Protecție și Pază, se pot cere relații în legătură cu faptul dacă au avut calitatea de agent sau de colaborator al organelor securității numai în privința directorului acestor servicii și a adjuncților săi, este evident că, prin omiterea posibilității de a se cere informații și în privința celorlalți lucrători ai acestor servicii, se înfrâng prevederile menționate ale art. 31 alin. (1) din Constituție. Această omisiune reprezintă o restrângere a sferei persoanelor despre care se pot cere informații în sensul dacă au fost agenți sau colaboratori ai securității. Sunt exceptați de la aplicarea prevederilor art. 2 din lege lucrătorii operativi din serviciile secrete, care, în parte, au constituit poliția politică ce a adus atingere drepturilor și libertăților cetățenilor. Se mai arată că sunt exceptați „și ofițerii din serviciul de informații al Ministerului Apărării Naționale”, iar în acest mod categorii importante de persoane care au constituit poliția politică și au atentat la drepturile și la libertățile cetățenilor „pot să ocupe azi, în România, orice demnitate și funcție, fără a se putea cunoaște situația lor din trecut ca agent sau colaborator”. Se afirmă că „tocmai îngrădirea prin lege a dreptului de a cere informații despre lucrătorii din serviciile de informații ar afecta siguranța națională, pentru că astfel de persoane nu ar mai prezenta garanții de lealitate, fiind totodată susceptibile de a fi manevrate sau șantajate pentru unele fapte din trecut de către foști agenți sau colaboratori ai securității, ceea ce le-ar împiedica să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu la nivelul

cerințelor. Mai mult, ar fi posibil ca, prin necunoașterea unor astfel de persoane, aflate încă în serviciile speciale, să se refacă rețelele subterane care, în anumite condiții, ar putea pune în primejdie siguranța națională”.

În baza art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, sesizarea formulată de Curtea Supremă de Justiție a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, spre a-și putea exprima punctele de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, consideră că sesizarea nu este întemeiată, deoarece:

Dispozițiile art. 1 și 2 din Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică au fost interpretate greșit prin sesizare, în sensul că o anumită persoană sau un grup de persoane care sunt lucrători operativi ai serviciilor de informații ar putea fi exceptate de la deconspirare ca agent sau colaborator al organelor securității, ca poliție politică, pe motiv că la art. 2 lit. f) sunt precizați doar „directorul și adjuncții Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază și Serviciului de Telecomunicații Speciale”. Aceasta pentru că, „potrivit art. 1 din lege, care face obiectul sesizării, orice cetățean român sau cetățean străin care după 1945 a avut cetățenie română are dreptul de acces la propriul dosar întocmit de organele securității, ca poliție politică. [...] Totodată persoana în cauză are dreptul, tot la cerere, să afle identitatea agenților de securitate și a colaboratorilor care au contribuit cu informații la completarea dosarului său”. De același drept beneficiază și soțul supraviețuitor, precum și rudele până la gradul al doilea ale persoanei defuncte, dacă persoana în cauză nu a dispus altfel. De asemenea, persoana care are acces la propriul dosar își poate exercita dreptul personal sau prin reprezentanți cu procură specială. Se mai arată că autorul sesizării a interpretat greșit și textul alin. (1) al art. 31 din Constituție, întrucât, oricât de largă ar fi interpretarea acestui alineat, conform căruia *„Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit”*, el nu poate fi totuși scos de sub incidența prevederilor alin. (3), potrivit cărora *„Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau siguranța națională”*. Având în vedere ambele texte constituționale, legiuitorul a reglementat prin dispozițiile cuprinse la art. 2 al legii criticate „dreptul de acces la informații de interes public, astfel încât nici una dintre persoanele care ocupă sau candidează spre a fi numite ori alese în demnitățile sau funcțiile publice enumerate la lit. a)—z) să nu o poată face fără posibilitatea de informare a opiniei publice”. Mai mult decât atât, dispozițiile art. 3 din legea criticată obligă aceleași persoane să facă o declarație autentică, pe propria răspundere, potrivit legii penale, „privind apartenența sau neapartenența ca agent sau colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică”. Această obligație privește și persoanele care la data intrării în vigoare a legii exercită demnitățile sau funcțiile enumerate la art. 2. Se mai arată că nu poate constitui un motiv de neconstituționalitate pro-

blema dacă, în enumerarea de la art. 2 lit. a)–z), sunt cuprinse toate demnitățile sau funcțiile de interes public, întrucât o enumerare, oricât de vastă, nu poate fi exhaustivă. În activitatea sa de reglementare juridică legiuitorul a înțeles „că noțiunea de informații de interes public privește colaborarea cu securitatea numai a anumitor persoane care prin funcțiile pe care le dețin fac ca aceste informații să fie de ordin public“. Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică nu contravine dispozițiilor art. 31 alin. (1) din Constituție, deoarece legiuitorul constituant a distins între „informațiile de orice fel“ și „orice informație de interes public“, pe de o parte, și informațiile care „nu trebuie să prejudicieze mijloacele de protecție a tinerilor sau siguranța națională“, pe de altă parte. În plus, se mai precizează că „nu toate informațiile sunt publice, iar legiuitorul poate stabili prin lege care sunt publice, urmând ca accesul la acestea să nu poată fi îngrădit“. De asemenea, în punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților se mai arată că autorul sesizării a interpretat dispozițiile art. 31 alin. (1) din Constituție fără să țină seama că „neîngrădirea are în vedere numai informații de interes public“. Or, pentru ca interpretarea să fie corectă, ea trebuie să se facă prin coroborarea dispozițiilor constituționale aflate în corelație. Legiuitorul a înțeles să delimiteze sfera informațiilor publice de acele informații care nu intră în această categorie. Astfel, la art. 12 alin. 1 din Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României se prevede că „Nici o persoană nu are dreptul să facă cunoscute activități secrete privind siguranța națională, prevalându-se de accesul neîngrădit la informații, de dreptul la difuzarea acestora și de libertatea de exprimare a opiniilor“. De asemenea, la art. 9 alin. (2) din Legea nr. 1/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Informații Externe se prevede că „Activitatea Serviciului de Informații Externe are caracter de secret de stat“, iar art. 19 din aceeași lege stabilește că „Personalul Serviciului de Informații Externe își desfășoară activitatea deschis sau acoperit, în raport cu nevoile de realizare a siguranței naționale. Serviciul de Informații Externe asigură protecția și încadrarea în muncă a cadrelor militare și a salariaților civili care, lucrând acoperit, sunt deconspirate în împrejurări care exclud culpa acestora“.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că obiecția de neconstituționalitate este nefondată, arătând, în esență, că din analiza sesizării de neconstituționalitate rezultă că textul Legii privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică este considerat a fi „neconstituțional nu prin prevederile pe care le conține, ci prin absența din aceasta a unor dispoziții referitoare la unele categorii de persoane în legătură cu a căror calitate de agent sau de colaborator al organelor securității oricine ar trebui să aibă dreptul de a fi informat“. Suplinirea acestei omisiuni ar presupune introducerea în textul legii a unor noi prevederi, ceea ce „nu se poate realiza însă pe calea controlului constituționalității, întrucât Curtea Constituțională nu poate completa dispozițiile legale prin adăugarea unui nou text“. Se invocă, în acest sens, jurisprudența Curții

Constituționale, și anume Decizia nr. 70 din 5 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 221 din 19 mai 1999. De altfel, se arată în continuare, „sesizarea nu privește probleme de constituționalitate, întrucât nu se afirmă că prevederile existente în textul legii ar fi contrare dispozițiilor constituționale, ci oportunitatea lărgirii sferei categoriilor de persoane prevăzute la art. 2 din aceasta“. Totodată, în același punct de vedere se mai arată că „în textul art. 2 din legea menționată se enumeră doar unele categorii de persoane care ocupă funcții publice, în timp ce funcțiile lucrătorilor operativi din serviciile secrete nu fac parte din această categorie, ele având un caracter secret. Exercițiul drepturilor sau al libertăților poate fi restrâns prin lege, dacă se impune pentru cazurile prevăzute la art. 49 alin. (1) din Constituție, printre care se numără și siguranța națională. Or, deconspirarea activității pe care o desfășoară în prezent lucrătorii operativi din cadrul serviciilor secrete ar pune în pericol siguranța națională“.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

Potrivit dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a solicitat informări din partea Serviciului Român de Informații și a Serviciului de Informații Externe cu privire la poziția acestora față de conținutul obiecției de neconstituționalitate formulate de Curtea Supremă de Justiție.

În considerațiile Serviciului Român de Informații, cuprinse în Adresa nr. 4.177 din 17 noiembrie 1999, semnată de directorul acestei instituții, se apreciază, în esență, că Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică este în concordanță cu prevederile Constituției. După ce se arată că, în prezent, Serviciul Român de Informații, care nu are nici o legătură cu fosta securitate, dispune de cadre a căror vârstă medie este sub 36 de ani, fiind din acest punct de vedere cel mai tânăr serviciu de informații din Europa, se precizează că „dezvăluirea calității anterioare a acestora de foste cadre ale securității echivalează, implicit, cu dezvăluirea statutului lor actual, iar consecințele imediate, precum și riscurile generate ar fi considerabile“, astfel încât „o asemenea prevedere a legii ar constitui o atingere adusă implicit siguranței naționale“. Or, potrivit art. 31 alin. (3) din Constituție, „Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze [...] siguranța națională“. Se mai arată că, de altfel, art. 17 alin. (2) din legea criticată ca fiind neconstituțională stabilește că vor fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, „datele de identitate, inclusiv numele conspirative și funcțiile deținute, ale ofițerilor și subofițerilor de securitate, activi sau acoperiți, implicați în activități de poliție politică“. De aceea rămâne, indirect, fără obiect susținerea potrivit căreia lucrătorii activi din serviciile secrete nu ar fi fost incluși printre categoriile despre care se pot da informații referitoare la apartenența la securitate ca poliție politică.

Serviciul de Informații Externe, prin Adresa nr. 6.407 din 26 noiembrie 1999, semnată de directorul instituției, apreciază că sesizarea de neconstituționalitate a Curții Supreme

de Justiție nu este întemeiată. În esență, se arată că omiterea din lista prevăzută la art. 2 din lege a posibilității de a se cere informații și pentru lucrătorii operativi ai serviciilor de informații cu privire la calitatea acestora de agent sau de colaborator al organelor securității nu încalcă dispozițiile art. 31 alin. (1) din Constituție. În acest sens se argumentează că atât cadrele militare, cât și salariații civili din serviciile române de informații nu pot fi considerați ca având calitatea de persoane publice, după cum nici identitatea acestora nu poate fi asimilată cu informația de interes public, și aceasta chiar dacă nu întregul personal al Serviciului de Informații Externe lucrează sub acoperire. De altfel, o astfel de situație este comună tuturor serviciilor de informații străine. În plus, conform art. 31 alin. (3) din Constituție, dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze siguranța națională.

Pe de altă parte, deconspirarea sau mediatizarea personalului unui serviciu de informații conduce la afectarea capacității sale de a-și îndeplini scopul pentru care a fost creat. Se mai arată, de asemenea, că din dispozițiile unor legi organice rezultă că identitatea lucrătorilor serviciilor române de informații nu constituie informație de interes public în înțelesul art. 31 alin. (1) din Constituție. În acest sens sunt citate dispozițiile art. 10 din Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României, ale art. 31 din Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, ale art. 28 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, ale art. 9 alin. (2) și ale art. 19 alin. (1) din Legea nr. 1/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Informații Externe, precum și prevederile unor proiecte de lege. Tot astfel se argumentează că scopul legii criticate, care este de deconspirare a securității ca poliție politică, este realizat prin diverse prevederi ale acesteia, așa cum sunt cele cuprinse în art. 1 alin. (1) și (2), art. 3 alin. (1), art. 15 alin. (2) și în art. 18. În sfârșit, se apreciază că prin sesizarea de neconstituționalitate „se introduce o prezumție de vinovăție colectivă cu privire la această categorie de persoane ca urmare a locului și perioadei de muncă, fapt ce constituie o încălcare a unui principiu fundamental al dreptului, și anume prezumția de nevinovăție“.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând obiecția de neconstituționalitate formulată de Curtea Supremă de Justiție, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, considerațiile Serviciului Român de Informații și ale Serviciului de Informații Externe, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

În temeiul art. 3 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze obiecția de neconstituționalitate, pentru

soluționarea căreia a fost sesizată cu respectarea prevederilor art. 144 lit. a) din Constituție și ale art. 17 din Legea nr. 47/1992, republicată.

1. Curtea Constituțională observă că, prin sesizare, sub aspect formal, se solicită examinarea constituționalității, în integralitate, a Legii privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică. Cu toate acestea, din conținutul sesizării rezultă că este considerată neconstituțională exclusiv dispoziția legală conform căreia se pot cere informații, în sensul dacă au avut calitatea de agent sau de colaborator al securității, numai despre directorii și adjuncții acestora din cadrul Serviciului Român de Informații, al Serviciului de Informații Externe, al Serviciului de Protecție și Pază și al Serviciului de Telecomunicații Speciale, fiind astfel exceptați implicit „ceilalți lucrători operativi ai acestor servicii“. De asemenea, în sesizare se mai arată că sunt exceptați de la posibilitatea de a se obține informații despre fosta lor calitate de agent sau de colaborator al organelor securității „și ofițerii din serviciul de informații al Ministerului Apărării Naționale“ (Direcția generală de informații a Ministerului Apărării Naționale, conform titlaturii din reglementările în vigoare).

Așa fiind, Curtea constată că, prin sesizare, sunt vizate ca fiind neconstituționale dispozițiile cuprinse în art. 2 lit. f) din legea criticată, care au următorul cuprins: *„Pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții: [...]“*

f) directorul și adjuncții săi la Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază și Serviciul de Telecomunicații Speciale“.

De aceea Curtea va proceda la controlul de constituționalitate numai cu privire la aceste dispoziții legale.

2. Curtea reține că, prin sesizare, în esență, este considerată ca fiind neconstituțională „omiterea posibilității de a se cere informații și pentru ceilalți lucrători operativi ai acestor servicii“, în sensul dacă au avut calitatea de agent sau de colaborator al organelor securității, omisiune prin care s-ar înfrânge dispozițiile art. 31 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora *„Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.“*

Examinând cauza sub acest aspect, Curtea constată că, în realitate, nu se pune problema unei omisiuni de reglementare, ci aceea a unei opțiuni a legiuitorului în privința sferei categoriilor de persoane pentru care sunt prevăzute dreptul de a se cere și obligația de a se comunica informații referitoare la calitatea de agent sau de colaborator al organelor securității.

De aceea, pentru a se stabili dacă această opțiune a legiuitorului încalcă ori nu prevederile Constituției, sesizarea

de neconstituționalitate ce face obiectul prezentei cauze urmează să fie analizată pe fond, prin raportarea dispozițiilor legale criticate la norma constituțională considerată ca fiind nesocotită.

3. Examinând dispozițiile art. 2 lit. f) din Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, despre care se arată în sesizare că îngreșește dreptul de acces la informații referitoare la calitatea de agent sau de colaborator al organelor securității a unor categorii de persoane, Curtea constată că aceste dispoziții nu încalcă prevederile art. 31 alin. (1) din Constituție, astfel cum rezultă din următoarele considerente:

a) Posibilitatea de a cere informații cu privire la eventuala calitate de agent sau de colaborator al organelor securității a lucrătorilor operativi din serviciile secrete presupune, înainte de toate, cunoașterea identității acestora. Nu furnizarea de informații privind calitatea de agent sau de colaborator al organelor fostei securități, ci divulgarea identității cadrelor actualelor servicii de informații trebuie considerată ca fiind de natură să pună în primejdie siguranța națională. În aceste condiții, este atributul conducerilor serviciilor de informații să își îndeplinească, sub controlul autorităților prevăzute de lege, obligația legală de a cerceta activitatea din trecut a cadrelor pe care le mențin sau pe care le încadrează în funcții operative.

Sub acest aspect prevederile art. 31 alin. (1) din Constituție, invocate în cuprinsul sesizării de neconstituționalitate, trebuie interpretate în corelare cu cele ale alin. (3) al aceluiași articol, potrivit cărora „Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze [...] siguranța națională“.

În lumina prevederilor art. 20 alin. (1) din Constituție Curtea Constituțională reține, de asemenea, că art. 31 alin. (3) din legea fundamentală este, de altminteri, în consens cu prevederile art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prevederi referitoare la libertățile de exprimare, de opinie și de a primi sau de a comunica informații și care, la pct. 2, stabilesc: „Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.“

b) De altfel, Curtea reține că, potrivit prevederilor art. 49 alin. (1) din Constituție, exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns, dacă restrângerea se face prin lege și dacă aceasta se impune, printre altele, pentru „apărarea siguranței naționale“, iar conform prevederilor alin. (2) al aceluiași articol, „Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.“

Din perspectiva acestor texte constituționale Curtea constată că legea criticată nu aduce atingere existenței

dreptului de acces la informații de interes public, ci doar restrânge exercițiul acestuia.

Această restrângere a exercițiului dreptului — care este realizată prin lege și care are ca scop apărarea siguranței naționale — este, de asemenea, proporțională cu situația care a determinat-o.

Caracterul proporțional rezultă din aceea că, în realitate, posibilitatea de a se obține date și despre personalul actualelor servicii de informații este exclusă numai în condițiile reglementate de art. 2 din lege, condiții în care ar putea fi prejudiciată siguranța națională. În schimb, alte dispoziții ale aceleiași legi prevăd totuși posibilitatea de a se aduce la cunoștință publică, în alte condiții, eventuala calitate de agent sau de colaborator al organelor securității și a lucrătorilor încadrați în actualele servicii de informații.

Astfel, în alin. (2) al art. 1 din lege se prevede: „Totodată persoana, subiect al unui dosar din care rezultă că a fost urmărită de organele securității statului, are dreptul, la cerere, să afle identitatea agenților de securitate și a colaboratorilor, care au contribuit cu informații la completarea acestui dosar“, iar potrivit prevederilor alin. (3) al art. 1, de aceeași drepturi „beneficiază soțul supraviețuitor și rudele până la gradul al doilea inclusiv ale persoanei decedate, în afară de cazul în care aceasta a dispus altfel.“ În plus, art. 17 alin. (2) din lege prevede: „Consiliul Național pentru Studiul Arhivelor Securității va publica în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, datele de identitate, inclusiv numele conspirative și funcțiile deținute, ale ofițerilor și subofițerilor de securitate, activi sau acoperiți, implicați în activități de poliție politică.“

c) Curtea Constituțională constată că nu intră în competența sa posibilitatea de a se pronunța asupra aprecierilor, dintre care unele neavând caracter juridic, referitoare la faptul dacă legea supusă controlului de constituționalitate își poate atinge scopul pentru care a fost inițiată și adoptată, și aceasta chiar dacă, eventual, asemenea aprecieri ar fi îndreptățite. Curtea Constituțională nu decide dacă o lege este sau nu este bună, dacă este sau nu este eficientă sau dacă este ori nu este oportună. Numai Parlamentul poate hotărî, în limitele prevăzute în Constituție, asupra conținutului reglementărilor legale și oportunității adoptării acestora. Iar statul de drept, a cărui existență este reglementată prin art. 1 alin. (3) din legea fundamentală, impune recunoașterea de către fiecare putere a actelor și măsurilor luate de celelalte puteri în limitele prevăzute de Constituție.

4. În cadrul documentării pentru pronunțarea prezentei decizii Curtea Constituțională a analizat și legi cu obiect similar de reglementare, adoptate în unele dintre fostele state socialiste, cum sunt, printre altele: Legea cu privire la documentele secrete din fosta Republică Democrată Germană, adoptată în Germania la 20 decembrie 1991; Legea nr. XXIII din 1994 despre controlul persoanelor care ocupă unele funcții importante și despre Oficiul de Istorie, adoptată în Republica Ungară, precum și Legea privind accesul la documentele fostei Securități, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Bulgaria nr. 63 din

6 august 1997 (împreună cu Hotărârea nr. 10 din 22 septembrie 1997 a Curții Constituționale din Bulgaria). Pe baza acestei documentări Curtea reține că nici una dintre legile străine analizate nu reglementează furnizarea de date, ca informații de interes public, referitoare la persoanele care

au avut calitatea de agent sau de colaborator al organelor fostelor servicii secrete sau poliției politice. Totodată, legile respective conțin dispoziții pentru asigurarea păstrării secretului asupra datelor care ar putea prejudicia siguranța națională.

Față de cele arătate, în temeiul dispozițiilor art. 31 alin. (1) și (3), art. 58 alin. (1) și art. 144 lit. a) din Constituție, precum și al prevederilor art. 2 alin. (3), art. 17 și următoarele din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Constată că dispozițiile art. 2 lit. f) din Legea privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică sunt constituționale.

Decizia se comunică Președintelui României.

Definitivă și obligatorie.

Dezbaterile au avut loc la data de 29 noiembrie 1999 și la ele au participat: Lucian Mihai, președinte, Costică Bulai, Constantin Doldur, Kozsokár Gábor, Ioan Muraru, Nicolae Popa, Lucian Stângu, Florin Bucur Vasilescu, Romul Petru Vonica, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent șef,
Claudia Miu

★

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 149

din 7 octombrie 1999

**referitoare la sesizarea privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. 19 lit. d)
din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi**

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Gabriela Dragomirescu	— magistrat-asistent

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea sesizării, arătând că aceasta s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 13 mai 1999, pronunțată în Dosarul nr. 14/1999, Camera de conturi — Colegiul juridicțional Cluj a sesizat Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi. În motivarea excepției se susține că textul criticat contravine art. 21 din Constituție, prin care se asigură accesul la justiție ca drept fundamental al cetățeanului.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Pe rol se află soluționarea sesizării Camerei de Conturi — Colegiul juridicțional Cluj, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, sesizare dispusă din oficiu de Colegiul juridicțional Cluj al Curții de Conturi în Dosarul nr. 14/1999.

La apelul nominal se constată lipsa părții, Societatea Comercială „Salto” — S.A. din Cluj-Napoca, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

În punctul de vedere al Guvernului se arată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 este inadmisibilă, deoarece, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, coroborat cu art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei. Rezultă că atât Constituția, cât și Legea nr. 47/1992 recunosc numai instanțelor judecătorești dreptul de a sesiza Curtea Constituțională cu excepțiile de neconstituționalitate ridicate în fața lor, iar Curtea de Conturi nu este instanță judecătorească.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

La termenul de judecată din 13 mai 1999, Colegiul juridicțional Cluj al Camerei de Conturi a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992.

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională „hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor”. În aplicarea acestei dispoziții constituționale, conform art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei”. Prin urmare, atât Constituția, cât și Legea nr. 47/1992 recunosc numai instanțelor judecătorești dreptul de a sesiza Curtea Constituțională cu excepțiile de neconstituționalitate ridicate în fața lor. Prin

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE :

Respinge sesizarea privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi ca fiind introdusă cu încălcarea dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 octombrie 1999.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **Ioan Muraru**

Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. II din 15 februarie 1995 privind înțelesul noțiunii „instanță judecătorească” în cadrul controlului de constituționalitate pe cale de excepție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 13 martie 1995, Curtea a statuat că instanțele judecătorești sunt stabilite, în baza art. 125 alin. (1) din Constituție, de Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească și de Legea nr. 54/1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare. Astfel, art. 125 alin. (1) din Constituție, care are ca titlu „Instanțele judecătorești”, dispune că „Justiția se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite prin lege”. Legea nr. 92/1992 prevede la art. 10 că „Instanțele judecătorești sunt: a) judecătoriile; b) tribunalele; c) curțile de apel; d) Curtea Supremă de Justiție”. La acestea se pot adăuga instanțele militare organizate în temeiul art. 11 din Legea nr. 92/1992, prin Legea nr. 54/1993. Prin aceeași decizie s-a reținut că, față de aceste prevederi constituționale, precum și față de dispozițiile art. 139 din Constituție, care se referă la Curtea de Conturi, articol care nu este înscris în titlul III capitolul VI „Autoritatea judecătorească”, instanțele Curții de Conturi nu sunt „instanțe judecătorești”. Tot în aceeași decizie s-a mai arătat că instanțele Curții de Conturi nu înfăptuiesc justiția, deoarece art. 139 alin. (1) din Constituție prevede că atribuțiile Curții de Conturi sunt doar atribuții juridicționale.

În cauză, sesizând Curtea Constituțională, Camera de Conturi — Colegiul juridicțional Cluj nu a observat dispozițiile constituționale și legale menționate și, în consecință, sesizarea privind neconstituționalitatea art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 urmează să fie respinsă.

De altfel, pe fond, Curtea Constituțională constată că dispozițiile legale criticate ca neconstituționale au fost abrogate prin Legea nr. 99 din 26 mai 1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 236 din 27 mai 1999.

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 171

din 2 noiembrie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1
din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997
privind taxele judiciare de timbru și a Ordonanței Guvernului nr. 12/1998
privind taxele de timbru pentru activitatea notarială**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru și a Ordonanței Guvernului nr. 12/1998 privind taxele de timbru pentru activitatea notarială, excepție ridicată de Loti Petrescu în Dosarul nr. 12.768/1997 al Judecătoriei Sectorului 3 București.

La apelul nominal răspund avocat Dumitru Rădescu pentru Loti Petrescu, precum și Anca Viorica Costa Foru, personal și asistată de avocat Florin Chertișanu, lipsind Consiliul General al Municipiului București, Societatea Comercială „Centrul Istoric” — S.A. București și Ministerul Finanțelor, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, avocatul autorului excepției de neconstituționalitate solicită admiterea acesteia, susținând că prevederile art. I pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 [prin care a fost completat art. 3 din Legea nr. 146/1997, în sensul că după lit. a) s-a introdus lit. a¹) care stabilește că cererile în anulare sau declararea nulității unui act juridic se taxează cu suma de 30.000 lei] sunt contrare dispozițiilor art. 138 alin. (1) din Constituție. Se apreciază că, prin ordonanță, Guvernul nu poate reglementa taxe, întrucât, potrivit prevederilor art. 138 alin. (1) din legea fundamentală, acestea se stabilesc numai prin lege. În plus se susține că, „dacă s-ar admite că prin textul de lege introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 ar fi vizate situații juridice procesuale anterioare, reiese că ea ar avea caracter retroactiv, încălcându-se, astfel, dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție“.

Anca Viorica Costa Foru, prin apărător, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca fiind inadmisibilă și nefondată. Consideră că excepția este inadmisibilă, conform prevederilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, întrucât soluționarea cauzei nu depinde de textul criticat. Totodată se apreciază că excepția este nefondată, deoarece, așa cum se arată în punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, „în condițiile existenței regimului de delegare legislativă, reglementarea primară asumată de Guvern nu scapă controlului parlamentar atât în faza inițială, de abilitare, cât și în etapa ulterioară emiterii ordonanței, când Parlamentul poate fie să o aprobe ori să o respingă, fie să o modifice ori să o abroge, în virtutea calității sale de legiuitor“.

Ministerul Finanțelor a depus, la dosarul cauzei, concluzii scrise prin care a solicitat respingerea excepției ca fiind neîntemeiată, apreciind că textul de lege criticat nu încalcă dispozițiile constituționale.

Procurorul solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, arătând că Guvernul poate emite ordonanțe în domeniul impozitelor și taxelor, întrucât nu sunt încălcate dispozițiile art. 138 alin. (1) din Constituție. De asemenea, susține că textul criticat interesează soluționarea cauzei, deoarece la instanța de fond s-a discutat problema timbrării acțiunii.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria sectorului 3 București, prin Încheierea din 24 iunie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 12.768/1997, având ca obiect restituirea posesiei unui imobil, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru și a Ordonanței Guvernului nr. 12/1998 privind taxele de timbru pentru activitatea notarială, excepție ridicată de Loti Petrescu. În motivarea excepției se apreciază că prevederile legale criticate încalcă dispozițiile art. 138 alin. (1) și, în subsidiar, pe cele ale art. 15 alin. (2) din legea fundamentală.

Exprimându-și opinia, instanța consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, deoarece, din prevederile

art. 138 alin. (1) din Constituție, potrivit căroră „*Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege*“, rezultă, pe de o parte, dorința legiuitorului constituant de a nu lăsa stabilirea unor venituri bugetare la latitudinea executivului, iar pe de altă parte, că textul constituțional are în vedere legea în sens restrâns, de act juridic al Parlamentului. Se mai arată că „este adevărat că prin Legea nr. 259/1998 Guvernul a fost abilitat să emită ordonanțe cu privire la unele reglementări privind taxele de timbru, dar poate s-au avut în vedere alte reglementări decât stabilirea într-un anumit quantum a unor taxe“. De asemenea, instanța „consideră că ordonanța ar fi neconstituțională, dacă ar conține un text care să prevadă că taxele stabilite se aplică și în cauzele aflate deja pe rolul instanțelor de judecată“.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților se arată că dispozițiile art. 1 pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 sunt constituționale și deci excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Referitor la încălcarea art. 138 alin. (1) din legea fundamentală, se susține că „preocuparea legiuitorului a fost, într-adevăr, aceea de a statua în mod imperativ că stabilirea sarcinilor fiscale se poate realiza numai printr-o lege. Accentul pus pe această exigență vizează excluderea, din câmpul normativ de stabilire a veniturilor bugetare, a acelor acte normative având o forță juridică inferioară legii: hotărâri ale Guvernului, ordine ale miniștrilor, instrucțiuni, dispoziții și altele asemenea. Într-un stat de drept, se arată în continuare, este necesar ca materia impozitelor, a taxelor și a altor sarcini fiscale de acest gen, ce urmează să fie suportate de diferitele categorii de contribuabili, să fie reglementată primar de către Parlament, în calitatea acestuia de organ reprezentativ suprem al poporului“. Se apreciază că „art. 138 din Constituție a avut în vedere *legea* în sens material, iar nu în sens formal“. Astfel Guvernul, în temeiul art. 114 din Constituție, poate fi abilitat de „titularul autorității de legiferare, Parlamentul, să emită ordonanțe care să aibă ca obiect reglementarea primară în domeniul impozitelor și taxelor“. În măsura în care legiuitorul constituant nu ar fi consacrat delegarea legislativă — instituție a dreptului constituțional, prin intermediul căreia Guvernul exercită unele atribuții ale Parlamentului, care, în mod firesc, nu sunt situate în sfera sa de competență — se putea susține, cu deplin temei, că legea reprezintă unicul act normativ prin care statul instituie impozite și taxe. În condițiile existenței regimului de delegare legislativă, reglementarea primară asumată de Guvern nu scapă controlului parlamentar atât în faza inițială, de abilitare, cât și în etapa

ulterioară emiterii ordonanței, când Parlamentul poate fie să o aprobe, fie să o respingă sau, dacă legea de abilitare nu a prevăzut cerința supunerii spre aprobare, poate să o modifice ori să o abroge în virtutea calității sale de legiuitor. Practica parlamentară ulterioară anului 1991 a consacrat această soluție constituțională, Guvernul fiind abilitat în mai multe rânduri să emită ordonanțe în domeniul impozitelor și taxelor, realitate validată în mod constant și de jurisprudența Curții Constituționale“. În ceea ce privește raportarea art. 1 pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 la situații juridice născute anterior intrării sale în vigoare, se apreciază că „textul ordonanței nu conține o dispoziție retroactivă. Pe cale de consecință, norma legală criticată nu încalcă prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție“.

În punctul de vedere al Guvernului se arată, de asemenea, că excepția de neconstituționalitate a art. 1 pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 nu este întemeiată. Se apreciază că textul art. 138 alin. (1) din Constituție trebuie coroborat cu dispozițiile art. 114 din legea fundamentală, care prevede delegarea legislativă, în temeiul căroră Guvernul poate emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice și, ca urmare, nu se poate susține că Guvernul nu este competent să emită o ordonanță privind timbrul judiciar.

În legătură cu o posibilă aplicare retroactivă a ordonanței atacate, Guvernul consideră că aceasta este o problemă ce excede examinării constituționalității, atâta timp cât nici în formularea articolului și nici în cuprinsul ordonanței nu există o dispoziție cu caracter retroactiv.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părților prezente și ale procurorului, concluziile scrise ale Ministerului Finanțelor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția cu care a fost legal sesizată.

Examinând susținerea privind respingerea excepției ca inadmisibilă, pe motiv că soluționarea cauzei nu depinde de textul criticat, Curtea Constituțională constată că aceasta nu poate fi primită, deoarece timbrarea acțiunii a fost una dintre problemele discutate la instanța de judecată și, în consecință, urmează să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. I pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru și a Ordonanței Guvernului nr. 12/1998 privind taxele de timbru pentru activitatea notarială. Potrivit acestor prevederi Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru se modifică și se completează după cum urmează: „La articolul 3, după litera a) se introduce litera a¹) cu următorul cuprins:

a¹) cereri în anularea sau

declararea nulității unui act juridic 30 000 lei [...]”.

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că acest text de lege este neconstituțional, deoarece, reglementând materia taxelor de timbru, încalcă art. 138 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege”.

Examinând excepția de neconstituționalitate sub acest aspect, Curtea Constituțională constată că aceasta este neîntemeiată. Prevederile art. 138 alin. (1) din legea fundamentală, conform cărora impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat se stabilesc *numai* prin lege, au semnificația de a interzice posibilitatea stabilirii de impozite și taxe printr-un act normativ inferior, ca forță juridică, legii, astfel cum sunt hotărârile Guvernului, care se emit pentru organizarea executării legilor. Interdicția nu privește însă și ordonanțele Guvernului, care se emit pe baza unei legi de abilitare, în domenii rezervate legii ordinare. Jurisprudența Curții Constituționale a statuat că reglementarea taxei de timbru este de domeniul legii ordinare și, de aceea, o asemenea reglementare poate face obiectul unei delegări legislative. În acest sens, în cadrul controlului de constituționalitate prevăzut la art. 144 lit. a) din legea fundamentală, Curtea Constituțională s-a pronunțat, prin deciziile nr. 5 din 14 iulie 1992 și nr. 75 din 13 iulie 1994,

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A. c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 30/1999 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru și a Ordonanței Guvernului nr. 12/1998 privind taxele de timbru pentru activitatea notarială, excepție ridicată de Loti Petrescu în Dosarul nr. 12.768/1997 al Judecătoriei Sectorului 3 București.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 noiembrie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

TARIFELE
aplicate pentru publicațiile prevăzute de lege a fi inserate în
Monitorul Oficial al României, începând cu data de 1 ianuarie 2000

1. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I

- ordine ale miniștrilor, precizări, instrucțiuni, criterii, norme metodologice emise de organe ale administrației publice și de alte instituții publice, care nu sunt prevăzute de legea fundamentală în art. 78, 99, 107 și 145 200.000 lei/pagină de manuscris
- deciziile pronunțate de secțiile unite ale Curții Supreme de Justiție 200.000 lei/pagină de manuscris

2. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A III-A

- pierderi de acte, sigilii, ștampile, formulare fiscale, acțiuni, pașapoarte, certificate de înregistrare fiscală, alte acte prevăzute de lege, schimbări de nume, citații emise de instanțele judecătorești 45.000 lei/act
- publicarea ordonanței judecătorești privind pierderea, sustragerea sau distrugerea cecului ca instrument de plată, a cambiei și a biletului la ordin 240.000 lei/act
- acte procedurale ale instanțelor judecătorești, a căror publicare este prevăzută de lege 240.000 lei/act
- extras-cerere pentru dobândirea sau renunțarea la cetățenia română 600.000 lei/anunț
- concursuri pentru ocuparea de posturi didactice în învățământul superior 890 lei/cuvânt
- anunțuri privind examenul de capacitate pentru magistrați, precum și pentru locurile vacante de notari publici 890 lei/cuvânt
- publicarea ordonanței de clasare a comisiei de cercetare a averilor sau a hotărârii irevocabile a instanței judecătorești prin care se constată că proveniența bunurilor este justificată 240.000 lei/act

3. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A IV-A

- publicarea încheierilor judecătorului delegat la înmatricularea societăților comerciale 540.000 lei/primele două pagini de manuscris
365.000 lei/pagină de manuscris (pentru următoarele pagini)
- publicarea prospectului de emisiune, a proiectului de fuziune sau divizare 365.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea actului constitutiv al societății comerciale (statut și contract de societate), integral sau în extras 365.000 lei/pagină de manuscris
- bilanțuri și conturi de profit și pierderi (anunțuri-extras) 540.000 lei/anunț
- bilanțuri ale băncilor 365.000 lei/pagină de manuscris
- publicații cu prezentare tabelară 19.000 lei/rând
- lista cuprinzând societățile comerciale propuse pentru privatizare 135.000 lei/poziție
- acte adiționale 365.000 lei/pagină de manuscris
- publicarea dispozitivului sentinței definitive de excludere (S.N.C., S.C.S., S.R.L.), precum și pentru anularea societății comerciale 150.000 lei/anunț
- alte publicații ale agenților economici, sub formă de text, a căror publicare este prevăzută de lege (somații, convocări de adunări generale, procese-verbale ale adunărilor generale, acte de numire a lichidatorilor, darea de seamă a lichidatorilor, raportul cenzorilor în caz de lichidare etc.) 365.000 lei/pagină de manuscris
- anunț pentru licitație în vederea acordării unei concesiuni aprobate de Guvern 120.000 lei/anunț
- publicarea hotărârilor de admitere a înregistrării partidelor politice, precum și a listei cuprinzând donatorii și donațiile pentru partidele politice 365.000 lei/pagină de manuscris

4. MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA A V-A

- publicarea contractelor colective de muncă încheiate la nivel național și de ramură Tariful se calculează în funcție de numărul de pagini și de tirajul comandat.

Tarifele de publicare cuprind taxa pe valoarea adăugată de 11%.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 64690427282 Banca Comercială Română — S.A., sectorul 5.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro